

Slovenski dom

Štev. 291

V Ljubljani, v ponedeljek, 21. decembra 1942-XXI

Leto VII.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujeja
Izvor: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.Uredništvo in oprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana.Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

V Sirti in Tuniziji delovane ogledniških oddelkov Hud letalski napad na Malto

Italijansko uradno vojno poročilo št. 939 pravi:

Na bojišču v Sirti in na tuniškem področju spopadi obojestranskih ogledniških oddelkov.

Angleško letalstvo, ki je ponovno skušalo delovati nad italijanskimi postojankami, je izgubilo po zaslugi osnega protiletalskega topništva štiri letala v Libiji in eno v Tunisu. Tri ostala angleška letala so sestrelili naši lovci nad Sabratho. Nemški letalski oddelki so uspešno bombardirali pristanišče v Bengaziju in zadeli tam zasidrane ladje in pristaniščne naprave. V vodah nekoliko severno od mesta sta bili zadeti po bombah in verjetno potopljeni dve ladji s skupno 12.000 tonami.

Nasprotnik je izvedel nove napade na tuniška mesta in povzročil med domačim prebivalstvom številne žrtve: 17 mrtvih in 30 ranjenih je bilo ugotovljeno v Susi, 26 mrtvih in 43 ranjenih v Tunisu. Na objektih vojaškega pomena ni bilo nobene škode.

Med uspešnimi nočnimi nastopi so močni nemški oddelki bombardirali letališča na Malti. Jugovzhodno od otoka je bila napadena angleška ladijska spremljiva in v njej zahtudno zadet en parnik.

Carbonia Duceju

Rim, 19. dec. s. Duce je sprejel naslednjo brzojavko:

Carbonia, triumf duha, vere in dela dviga svoj prapor in svojo dušo proti Vam, Duce, proslavljač danes četrti obletnici svoje ustanovitve v popolni zavestni delavni disciplini, kakor zahteva ožrače vojne do Vas, Duce, ki ste s trdno odločenostjo odredili njen nastanek in vodili nagel močnejši razvoj. Carbonia, nad vse fašistična s svojimi 45.000 prebivalci, s trdnimi srci svojih 13.000 rudarjev na čelu, bo vzdržala in bo korakala, Duce, po Vaših ukazih do zmage in preko nje za dosego pravice do življenja. — Prefekt Leone, Zvezni tajnik Aneris, občinski komisar Alferi, predsednik Carbosarda Gottardi.

Knez Piemontski v Torinu

Torino, 21. dec. s. Piemontski knez je obiskal kr. vseučilišče, katero so nedavno zadele bombe ob priliki barbarskega napada RAF. Knez je prišel nenapovedan in si prizorišče napada najprej sam ogledoval, nato pa se je z rektorjem razgovarjal o raznih vprašanjih. Pregledal je vse oddelke poslojaja in se posebej zanimal za zgodovinsko knjižnico, ki je bila najhujše prizadeta. Nato je odšel v predavalnice in se s študenti pristrčno razgovarjal. Končno je odšel v rektorat in si dal razložiti in poročati podrobno o vseh škodah, ki jih je letalski napad storil, profesorji in študentje so visokega gosta prisrčno in toplo pozdravljali tako pri ogledu poslojaja kakor ob njegovem odhodu. Končno si je knez ogledal tudi druge prizadete dele mesta in se zanimal za podporno akcijo v korist prizadetih meščanov.

Med Volgo in Donom so nemške čete zavzele važen odsek

Ob Donu hudi obrambni boji — V Libiji in Tunisu delovanje ogledniških oddelkov — Ob cirenajski obali 2 trg. ladji potopljene, pri Oranu rušilec

Hitlerjev glavni stan, 21. decembra. Nemško vrhovno poveljstvo je večer objavilo tole uradno vojno poročilo:

Na odseku pri Tereku je nasprotnik ponovil svoje neuspešne napade.

Med Volgo in Donom so nemške oklepne divizije v sodelovanju z romunskimi četami zavzele v napadu proti močnejšim sovjetskimi silam važen odsek reke.

Močni sovjetski napadi na področju Stalina-grada in v velikem loku Dona so bili zavrnjeni po ogorčenem boju, deloma tudi v protinapadu. V teh borbah so sovjetske čete izgubile 164 oklepnikov. Letala za bližnje poletje so obstreljevala sovjetske rezerve, topniške postojanke in zbirališča oklepnikov.

Na bojišču ob Donu so nemške in italijanske čete še nadalje v hudih obrambnih bojih proti močnim sovjetskimi pehotnim in oklepnim silam. Kopna vojska in letalstvo sta uničila tukaj zopet 20 oklepnikov.

26 sovjetskih letal je bilo sestreljenih na južnem odseku ob izgubi 5 nemških letal. Topništvo je na srednjem odseku razbilo sovjetske izhodne postojanke.

Zahodno od Toropea je nemška bojna skupina odvzela v naskoku nasprotniku, ki se je trdovratno upiral, več postojank in utrdbe. Sovjetski napad na važno nemško oporišče se je izjalovil ob izgubi 10 oklepnikov.

Na severnem odseku so nemški napadalni nastopi prinesli uspehe. Manjša nasprotna bojna skupina, ki je bila tamkaj obkoljena, je bila uničena.

V Libiji in Tunisu obojestransko delovanje ogledniških oddelkov. Ob obali Cirenajke so nemška bojna letala tako hudo poškodovala dve večji angleški trgovski ladji, da ju je treba soditi izgubljeni. Pristanišče v Bengaziju je bilo ponovno bombardirano. V Tunisu so letalski oddelki nadalje obstreljevali zavezniške čete, topniške postojanke in skladišča za dovoz.

Nemška podmornica je 18. decembra potopila zahodno od Orana angleški rušilec.

Pri poletu preko Rokavskega preliva so brza nemška bojna letala bombardirala važne tovar-

Rim, 19. dec. s. Odredbeni list Stranke objavlja:

Duce je na predlog tajnika PNF podpisal dekrete o imenovanju članov direktorija PNF. Nacionalni direktorij je sestavljen takole:

Podtajnik Mario Farnesi, rojen 1. 1910, vpisan v Stranko od 1. 1928 (2. fašistični nabor), vstopil v Stranko iz mladinskih organizacij, poročnik pilot prostovoljec, bojevnik v italijanski Vzhodni Afriki. V sedanji vojni je bil trikrat odlikovan za vojaško hrabrost, po poklicu je odvetnik.

Carlo Ravasio, rojen 1. 1897, vpisan v PNF od 1. maja 1921, bil je ranjen za Revolucijo, Skvadrist, udeleženec pohoda na Rim, kapitan bojevnika, vojni invalid iz vojne 1915-18, doktor filozofije, po poklicu novinar in pisatelj.

Carlo Scorza, rojen 1. 1897, vpisan v PNF od 14. decembra 1920, poveljnik akcijske eskadre, podpolkovnik bersaljerov, prostovoljec v vojnah 1. 1915-18, v italijanski Vzhodni Afriki in Španiji. Imetnik 4 zlatih kolajz za vojaško hrabrost, po poklicu novinar in pisatelj.

Alessandro Tarabini, rojen 1. 1894, vpisan v Stranko od 7. novembra 1919, Skvadrist, udeleženec pohoda na Rim, bojevnik v vojni 1915-18 in v sedanji vojni, general Milice, bivši Zvezni tajnik in generalni inspektor GILL-a.

Člani po zakonu:

Giuseppe Bottai, minister za narodno vzgojo.

Alessandro Pavolini, minister za ljudsko kulturo.

Renato Ricci, minister za korporacije.

Guido Buffarini Guidi, državni podtajnik v notranjem ministertvu.

Enzo Galbati, šef glavnega stana Milice.

Člani:

Alessandro Bonamici, rojen 1. 1903, vpisan v Stranko od 1. januarja 1920, Skvadrist, udeleženec pohoda na Rim, major bersaljerov, bojevnik v italijanski Vzhodni Afriki, generalni podpoveljnik GILL-a.

Antonio Deste, rojen 1. 1909, vpisan v Stranko od 21. aprila 1927 (prvi fašistični nabor), vstopil v Stranko iz mladinskih organizacij, topniški kapitan, prostovoljec, bojevnik v sedanji vojni in v Španiji, imetnik bronaste kolajne za vojaško hrabrost, napredoval je enkrat za vojne zasluge, doktor gospodarskih ved, podtajnik GUF-a.

Sandro Giuliani, rojen 1. 1895, vpisan v PNF od 23. marca 1919, Sansepolcrist, Skvadrist, udeleženec pohoda na Rim, bojevnik v vojni 1. 1915-18, novinar, zaupnik skupine Sansepolcristov.

Domenico Pellegrini Giampietro, rojen 1. 1899, vpisan v PNF od 1. februarja 1922, ranjen za Revolucijo, bojevnik prostovoljec v vojni 1915-18, v Španiji in v sedanji vojni, invalid, odlikovan dvakrat s srebrno kolajno za vojaško hrabrost, imetnik dveh križev za vojaško hrabrost, odvet-

nik, profesor ustavnega prava na Kraljevi univerzi v Neaplju, nacionalni svetnik.

Umberto Ajello, rojen 1. 1901, vpisan v PNF od 18. decembra 1920, Skvadrist, udeleženec Pohoda na Rim, poročnik pilot, prostovoljec bojevnika v sedanji vojni, odlikovan s srebrno kolajno za vojaško hrabrost, Zvezni tajnik v Livornu.

Antonio Bonino, rojen 1. 1903, vpisan v Stranko od 1. 1920, Skvadrist, udeleženec Pohoda na Rim, poročnik, bojevnik v sedanji vojni, računovodja, Zvezni tajnik v Livornu.

Franco Bogazzi, rojen 1908, vpisan v PNF od avgusta 1921, udeleženec Pohoda na Rim, Skvadrist, bojevnik prostovoljec in ranjenec v Španiji, odlikovan s tremi srebrnimi kolajnami in z dvema vojnim križema za vojaško hrabrost, napredoval je po vojni zaslugi, doktor medicine in kirurgije, Zvezni tajnik v Genovi.

Odredbeni list PAF objavlja:

Duce je na predlog tajnika PNF imenoval za inspektorja PNF naslednje Fašiste:

Ezio Berberini, rojen 1. 1897, vpisan v PNF od decembra 1919, Skvadrist, fašistični in vojni invalid, prostovoljec, bojevnik v vojni 1. 1915-18, v italijanski Vzhodni Afriki, v Španiji in v sedanji vojni, odlikovan za vojaško hrabrost, bivši podtajnik PNF.

Emilio Balletti, rojen 1. 1905, vpisan v Stranko od 15. decembra 1921, ranjen za Revolucijo, Skvadrist, poročnik, prostovoljec, bojevnik v italijanski Vzhodni Afriki in v sedanji vojni, doktor prava, nacionalni svetnik, sedaj generalni tajnik zveze fašističnih sindikatov industrije v Turinu.

Carlo Alberto Biggini, rojen 1. 1902, vpisan v PNF od 10. maja 1923, prišel je iz avangardistov, kapitan, prostovoljec bojevnika v italijanski Vzhodni Afriki in v sedanji vojni, doktor prava, nacionalni svetnik, rektor Kraljeve univerze v Pisi.

Luigi Emanuele Gianturco, rojen 1. 1894, vpisan v stranko od 1. avgusta 1919, Skvadrist, udeleženec Pohoda na Rim, podpolkovnik bersaljerov, prostovoljec bojevnika v vojni 1. 1915-18 in v sedanji vojni, odlikovan s srebrnimi kolajnami in dvema bronastima kolajnami za vojaško hrabrost, odvetnik, bivši Zvezni tajnik v Milanu.

Domenico Mittiga, rojen 1. 1894, vpisan v PNF od 3. oktobra 1920, Skvadrist, udeleženec Pohoda na Rim, prostovoljec bojevnika v vojni 1915-18, v italijanski Vzhodni Afriki, Španiji in v sedanji vojni, odlikovan s štirimi srebrnimi kolajnami za vojaško hrabrost, doktor inženjerstva, konzul Milice.

Alberto Nucci, rojen 1. 1904, vpisan v PNF od 20. septembra 1920, Skvadrist, udeleženec Pohoda na Rim, novinar, že 9 let Zvezni tajnik, sedaj Zvezni tajnik pri nacionalnem direktoriju PNF s funkcijo podšefa političnega tajništva.

Martino Offendu, rojen 1. 1906, vpisan v PNF od 8. avgusta 1922, prostovoljec, bojevnik in ranjen v Španiji, odlikovan z bronasto kolajno za vojaško hrabrost, doktor prava, sedaj Zvezni tajnik v Sassariju.

Franz Pagliani, rojen 1. 1904, vpisan v PNF od 1. marca 1920, Skvadrist, udeleženec Pohoda na Rim, prostovoljec, bojevnik v italijanski Vzhodni Afriki, odlikovan z bronasto kolajno za vojaško hrabrost, doktor medicine in kirurgije, sedaj Zvezni tajnik v Modeni.

Antonio Maria del Grosso, rojen 1. 1902, Sansepolcrist, Skvadrist, poveljnik akcijske eskadre, udeleženec Pohoda na Rim, pohabljenec za Revolucijo, vojni pohabljenec, prostovoljec v vojni 1. 1919-18, v Španiji in v sedanji vojni, kapitan bersaljerov, odlikovan s srebrno kolajno, bronasto kolajno in v vojnem križem za vojaško hrabrost, Zvezni tajnik v Milanu.

Franco Ferretti di Castelferretto, rojen 1. 1900, vpisan v PNF od 1. oktobra 1920, Skvadrist, ude-

Novo vrhovno vodstvo stranke

Duce je na predlog tajnika stranke imenoval za podtajnike: Farnezija, Ravasia, Scorsa in Tarabinija — Člani direktorija stranke so: ministri za prosveto, ljudsko kulturo, korporacije, državni podtajnik za notranje zadeve in načelnik glavnega stana milice, kakor tudi: Bonamici, D'Este, Giuliani, Pelegrini, Giambetro, Ajello, Bonino, Bogazzi, Del Grosso, Ferretti di Castel Ferretto, Gaggioli in Tosi

leženec Pohoda na Rim, poročnik grenadirjev, prostovoljec, bojevnik v italijanski Vzhodni afriki, odlikovan z vojnim križem za vojaško hrabrost, Zvezni tajnik v Turinu.

Olago Gaggioli, rojen 1. 1897, vpisan v PNF od 23. marca 1919, Sansepolcrist, Skvadrist, udeleženec Pohoda na Rim, oficir arditov, prostovoljec, oficir v vojni 1915-18, odlikovan s tremi srebrnimi kolajnami in dvema bronastima kolajnami za vojaško hrabrost, general Milice, Zvezni tajnik v Ferrari.

Attilio Tosi, rojen 1. 1906, vpisan v PNF od 10. aprila 1921, Skvadrist, podporočnik bersaljerov, prostovoljec, bojevnik, invalid v italijanski Vzhodni Afriki, doktor prava, Zvezni tajnik v Palermu.

Angelo Tarchi, rojen 1. 1897, vpisan v PNF od 24. marca 1919, Skvadrist, udeleženec Pohoda na Rim, prostovoljec, bojevnik v vojni 1. 1915-18, odlikovan z bronasto kolajno za vojaško hrabrost, ranjenec in vojni invalid, nacionalni svetnik, sedaj podpredsednik korporacije za kemijo.

Duce je na predlog Tajnika PNF imenoval za Zveznega tajnika »comandato« Fašista Giovannija Calendolija, šefa tiskovnega urada nacionalnega direktorija.

Duce je na predlog Tajnika PNF odredil, da se vpokličejo v nacionalni svet PNF predsednik OND, predsednik INCF in predsednik CONI.

Fašist Attilio De Cicco, ki preneha biti član nacionalnega direktorija PNF, je še naprej član nacionalnega sveta PNF v svojstvu generalnega tajnika Fašijev v inozemstvu.

Rim, 19. dec. s. »Gazzetta Ufficiale« objavlja odlok Duceja, po katerem je fašistična stranka s svojimi podrejenimi organizacijami mobilizirala za civilno službo po zakonskih določbah z dne 24. maja 1940-XVIII glede discipline državljanov v vojnem času.

Natolcevanja ni ne konca ne kraja

Rim, 21. decembra. s. Predvečerašnje dokazilo o »nasprotnikovi bedarji« pravi: »Po poročilih iz Rima je po številnih mestih v Italiji v zadnjih dneh prišlo do demonstracij proti Nemčiji. V Napoliju je množica s kamni razbila šipe nemškega konzulata. Italijanska vlada se bavi z novimi posebnimi ukrepi za vsa tista mesta, kjer je prevratništvo zavzelo nevaren obseg« (radio Moskva). »Iz Londona poročajo, da so Nemci v Italiji prevzeli popolno nadzorstvo nad vsemi železničnimi in pristanišči v Italiji, ne da bi poprej vprašali za dovoljenje. Tako prepuščajo fašisti italijanske železnice, ki so bile ena največjih znamenitosti italijanskega naroda« (radio New York). London, New York in Moskva javljajo, da sta dve nemški diviziji prišli v Milan ter prevzeli poveljstvo nad mestom«.

Jasen nemški odgovor glede judovskega vprašanja

Berlin, 21. decembra. s. Nemška vlada je izdala uradno obvestilo, v katerem se bavi z izjavami, ki so jih glede judovskega vprašanja objavili angleška, ameriška in sovjetska vlada ter zastopniki njenih raznih pobežljivih vlad. V njem poudarja med drugim kot osnovno načelo, da je bilo judovsko vprašanje za Nemčijo rešeno že 30. januarja 1933. Nacionalsocialistični načrt, ki je bil proglašen že deset let, preden je prišel do veljave, je kot glavno točko zahteval odstranitev Judov z nemškega ozemlja. Če so Judje sodili, da bo nacionalni socializem svoj načrt sprejeli ali ga glede judovskega vprašanja ne izpolnili, naj si posledice pripišejo sami. Vsekakor so imeli nemški Judje deset let priliko, da bi iz nacionalsocialističnega načrta napravili potrebne zaključke in deželo zapustili. Po drugih državah so imeli Judje še več časa in v nekaterih so še pred enim ali dvema letoma imeli možnost izselitve. V nekaterih evropskih državah pa imajo še zmerom priliko. Končno pa je treba omeniti še jasno Hitlerjevo svarilo malo pred izbruhom sedanjega svetovnega spopada: »Če hočejo Judje sprožiti novo svetovno vojno, bodo oni sami prvi, ki bodo morali nositi posledice takega zločina.«

Vesti 21. decembra

Potrebo in koristi gospodarskega sodelovanja z Japonsko je v svojem govoru ob odprtju velesejma v Saigonu poudaril guverner francoske Indokine admiral Decoux. Pri teh slovesnostih je bil navzoč tudi japonski veleposlanik Josi Zava.

Japonsko časopisje je z dolgimi članki proslavilo prvo obletnico tesnega prijateljstva in sodelovanja med Japonsko in Siamom. Oba naroda sta nerazdružno zvezana v borbi za svobodo in za neodvisnost velike Azije.

Bolgarski proračun za prihodnje leto znaša 21 milijard 714 milijonov levov dohodkov, predvidenih izdatkov pa je za 19 milijard 500 milijonov. Prebitek dveh milijard bo vlada porabila za vojaško opremo, je povedal bolgarski finančni minister Božilov.

Položaj v Palestini je vsak dan slabši zaradi plenjenja živil od strani britanskih oblasti in zaradi verižnista judovskih magnatov. Poročajo tudi, da so egiptovski trgovci prekinili vse poslovne zveze z judovskimi trgovci v Palestini.

Grof Ciano in maršal Cavallero pri Hitlerju

Doseženo je bilo glede vseh vprašanj popolno soglasje — Predsednik francoske vlade sprejet pri Hitlerju v navzočnosti grofa Ciana

Berlin, 21. decembra. s. Hitler je 19. decembra sprejel v svojem glavnem stanu v navzočnosti italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana, maršala Göringa in nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa, šefa francoske vlade Pierra Laval in se z njim dolgo razgovarjal o perečih vprašanjih Francije.

Berlin, 21. decembra. s. Dne 18. decembra je Hitler sprejel v svojem glavnem stanu italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana, ki je prišel na kratek obisk v Nemčijo v družbi načelnika glavnega stana italijanske vojske maršala Cavallera. 18. in 19. decembra je imel Hitler z grofom Ciano in maršalom Cavallero razgovore o vseh vprašanjih, ki se tičejo skupne borbe Italije in Nemčije. Pri razgovorih vojaškega in političnega značaja so bili navzoči tudi: maršal Göring, zunanji minister von Ribbentrop in načelnik vrhovnega poveljstva nemške vojske maršal Keitel. Do sestanka v Hitlerjevem glavnem stanu je prišlo po odločni volji sil osi, ki hočejo napeti vse sile, da dosežejo končno zmago. Glede vseh vprašanj, ki so prišla v razpravo, je bilo doseženo popolno soglasje zrelšč. Neomajno prijateljstvo in bratstvo po orožju med Ducejem in Hitlerjem in prav tako obeh njihovih narodov sta prevečala, kakor vedno, razgovore z grofom Ciano in maršalom Cavallero. Razgovori so bili zelo pristrčni. Na svojem obisku v Hitlerjevem glavnem stanu so spremljali grofa Ciana in maršala Cavallera italijan-

ski veleposlanik v Berlinu Alfieri, nemški veleposlanik v Rimu von Mackensen, politični sodelavci grofa Ciana ter častniki italijanske vojske, mornarice in letalstva.

Proglas generala Nedića za obnovo Srbije

Berlin, 21. decembra. s. Berlinski listi z močnim poudarkom objavljajo dnevno povelje srbskega ministerekega predsednika generala Nedića, v katerem ta naznanja štiriletko za zgradbo cestne mreže ter se obrača v oklicu na srbski narod, naj pomaga pri obnovitvi dežele, ki naj sloni izključno na kmečki osnovi. Nemški tisk se posebej poudarja govor zunanjega ministra Dimića, ki je temeljito opravil z raznimi bogataškimi oblastnimi državni upravitelji ter podčrtal, da se mora vsak srbski državljan upirati slehernemu laskanju in pritiskom predstavnikov takih uprav, ki ga skušajo speljati v pogubo. Ni nikakršno rodoljubje — je dejal minister — ki se ga oklepajo nekateri obupanci, ki so se rešili na varno po poslušajo povelja raznih londonskih, washingtonskih in moskovskih judov. Pravo srbsko rodoljubje je v tem, da vsak napreže svoje sile, da bi dežela spet mogla vstati in Nemčija temu ne samo ne nasprotuje, marveč tako rodoljubje še podpira.

Zvezni tajnik v direktorijem pri Eksc. Gambari

Ljubljana, 19. decembra. Tiskovni urad zveze Fašijev objavlja: Davi je novi poveljnik XI. Armadnega zbora Ekscelencija Gambara sprejel Zveznega tajnika v spremstvu Zveznega podtajnika ter članov direktorija, kakor tudi Podtajnika Fašija in okolišnih inšpektorjev.

Zvezni tajnik je Eksc. Gambaro pozdravil v imenu Črnih srajc Ljubljanske pokrajine, ki se na tem operacijskem področju čutijo tesno povezani z borci v vojaških uniformah. V nadalj-

njem je zagotavljal, da bodo Črne srajce sodelovali z vojsko ob vsaki priložnosti.

Eksc. Gambara se je zahvalil Zveznemu tajniku in ga naprosil, naj izroči njegove prisrčne pozdrave Fašistom Ljubljanske pokrajine. Pri- stavil je, da je podpora akcija za borce XI. Armadnega zbora najvišje v časih pri vseh, kajti ona najbolje dokazuje, kakšne globoke vezi vežejo borce v črni srajci in sivozelenu. Zagotavljal je h koncu še to, da bo vedno vedel ceniti sodelovanje, ki ga bo užival pri zvezi Fašijev.

Visoki komisar obiskal živilski trg

Ljubljana, 19. decembra. V soboto zjutraj je Visoki komisar v spremstvu Kvestorja in vodje Urada za pregled cen obiskal živilski trg, kjer je pregledal dobavljanje in razdelitev blaga, kakor tudi njegove cene.

Eksc. Grazioli se je opetovano pomudil v razgovorih z dobavitelji in prodajalci in se podrobno zanimal za poslovanje na trgu.

Pozneje si je ogledal tudi pokrite tržnice,

kjer so nastanjene mesnice, kjer se je prav tako zanimal za razdelitev in kakovost mesa.

V nadaljnjem si je ogledal še nekatere mlekarne, kjer je prav tako povprašal glede dobav in razdelitve mleka s posebnim poudarkom na one količine, ki so namenjene bolnikom in otrokom.

Visoki komisar je bil povsod, bodisi od trgovcev, kakor tudi od kupujočega občinstva, sprejet s spoštljivo simpatijo.

Zvezni tajnik na raportu pri fašističnih ženah

Ljubljana, 18. decembra. Danes popoldne je imel Zvezni tajnik v Dopolavoru Ljubljanskega Fašija raport fašističnim ženam, ki so bile tamkaj zbrane. Tovaršicam, ki jim je pokrajinska zaupnica ženskih fašijev ga. De Vecchi izročila izkaznice za dolgoletno delavnost v vrstah ženskih organizacij, je Zvezni tajnik izrekel besede globokega priznanja in zahvale, predvsem za neutrudljivo delo, s katerim italijanske žene v Ljubljani nudijo svojo pomoč borcem in pomoči potrebnim družinam.

Naročajte Slovenski dom!

Livorno se ne da kar tako odriniti s prvega mesta

Livorno premagal državnega prvaka — V Bergamu je Torino podlegel

Včeraj je bilo na sporedu 12. kolo državne nogometne prvenstva. Srečali so se precej izenačeni pari, zato so bile igre vroče in hitre. Od včerajšnjih tekem bi bilo na kratko omeniti tole:

Prvo srečanje, precej vroče je bilo v Bergamu, kjer sta se pomerila domači klub Atalanta in pa Torino. Torino je po zadnji nedelji prišel vstrice vodilnemu Livornu in mu postal nevaren nasprotnik. Pričakovali smo, da bo Torino zmagal, na veliko razočaranje pa je proti domači enajstorici celo izgubil. S tem sta šli po vodi dve dragoceni točki. — Livorno se je spet odrezal in je po dveh tekmah, ki jih je izgubil zadnji dve nedelji, spet pripisal sebi v prid dve dobri točki. Za nasprotnika je imel državnega prvaka Romo. Z lepo igro ga je premagal z dvema goloma razlike, in s tem dokazal, da se ne da kar tako odriniti od vodilnega mesta. Tako mu je uspelo, da se je spet za teden dni postavil na čelo tabele v svoji skupini. — Venezia, ki je šla v goste v Rim je dosegla polovičen uspeh proti nevarnemu Laziu. Zanj je to lep uspeh. — Bologna je pravo dobro odrezala, saj je Milano gladko odpravila s tremi goli razlike. — Vicenza se je dobro otepala v Bariju, kjer je proti domačemu moštvu izsilila neodločen rezultat. — Ambrosiana ni imela velikega dela s Fiorentino. — Drugo torinsko moštvo se je pa boljše odrezalo kot Torino sam. Juventus je, po sicer naporni borbi zmagal le z golom razlike in opravil nevarno Genovo. — Sosednja Triestina pa je šla po kostanj v Genovo. Igrala je spet — remis, in tako spravila svoj neodločen rezultat. Čudna so pota Triestine! Vsekakor pa je včerajšnji rezultat za naše sodele lep uspeh!

Podrobni rezultati so bili naslednji: Genova — Liguria: Triestina 1:1; Bergamo — Atalanta: Torino 1:0; Roma — Lazio: Venezia 1:1; Bologna — Bologna: Milano 3:0; Bari — Bari: Vicenza 0:0; Milano — Ambrosiana: Fiorentina 4:0; Livorno — Livorno: Roma 2:0; Torino — Juventus: Genova 3:2.

Do prihodnje nedelje pa je vrstni red takšen: Livorno 18, Torino 16, Juventus 15, Bologna, Ambrosiana 14, Genova, Lazio 13, Milano, Fiorentina, Atalanta 12, Roma, Bari 10, Liguria, Triestina 9, Venezia 7, Vicenza 6.

Vodstvo Glasbene Matice pri Visokem komisarju

Visoki komisar je v vladni palači sprejel novega predsednika glasbenega društva Glasbene Matice dr. Ivana Žirovnika, ki je bil v spremstvu komisarja prof. Budrovicha in članov društvenega odbora.

Dr. Žirovnik je Eksc. Graziolija pozdravil s kratkim nagovorom, v katerem mu je izrazil globoko zahvalo za številne dokaze naklonjenosti, ki jo je fašistična vlada pokazala nasproti društvu, in mu obljubil, da bo društvo tudi v bodoče opravljalo svoje delo sodelovanja in lojalne delavnosti.

Visoki komisar je sprejel izjavo dr. Žirovnika z zadovoljstvom na znanje in mu je vrnil pozdrave za društvo, nato pa se je zadržal z njim in prof. Budrovichem dalje časa v razgovoru o raznih vprašanjih, ki se tičejo prospeha Glasbene Matice.

Tekme v B razredu

Tudi v drugi skupini italijanskega nogometa so bile na sporedu vse tekme. — Vodeča Spezia je na domačem igrišču dosegla le polovičen uspeh proti Anconitani. To je bilo zanjo sreča, da je tudi njej nevarna, Pro Patria je izgubila obe točki od Siene, sicer bi včeraj Spezia zdrknila na drugo mesto. — Udinese je doma odpravil Pisu. — Tudi Padova je na domačem igrišču dosegla le pol uspeha proti Bresci. — V ostalem pa ni bilo v tem razredu nič posebnega.

Rezultati včerajšnjih tekem:

Savona: Napoli: Savona 1:0; Cremona: Cremonese: Pescara 2:1; Udine: Udinese: Pisa 1:0; Siena: Siena: Pro Patria 3:0; Novara: Novara: Palermo Juve 3:1; Alessandria: Fanfulla: Alessandria 1:0; Roma: tekme med Mater in Modeno ni bilo; Padova: Padova: Brescia 0:0; La Spezia: Spezia: Anconitana 1:1.

Vrstni red do prihodnje nedelje: Spezia 17, Pro Patria 16, Anconitana 15, Pisa, Napoli, Padova, Brescia 14, Modena, Novara, Cremonese 12, Fanfulla 11, Alessandria, Udinese 10, Mater 9, Palermo Juve, Pescara 8, Savona, Siena 7.

Nemčija: Slovaška 10:2

Včeraj so imeli v Bratislavi veliko hokejsko tekmo: srečali sta se predstavniki Nemčije in Slovaške. Obe državi sta postavili svoje najbolje moške, pri čemer so imeli Nemci vsekakor večjo izbiro in so izbrali bolj kvalitetne igralce, ki so po precej gladki igri zmagali z rezultatom 10:2. Poedine tretjine so se končale takole: 3:0, 6:2 in 1:0. Tekma je bila v velikem mestnem športnem stadionu. Domačini niso pričakovali, da bodo izgubili s takšno razliko, saj se je leta 1940 odigrana tekma končala le s tesno nemško zmago. — Pri včerajšnji mednarodni tekmi je bilo 5000 gledalcev, ki so bili z igro domačinov manj zadovoljni. Sodnik je imel težko nalogo, saj je bila tekma izredno ostra in je moral poseči po ostrih odločitvah in je kar po nekaj igralcev od obeh strani izključil za nekaj minut od igre.

V okviru gostovanja nemške državne hokejske reprezentance je bila odigrana v Bratislavi tudi medmestna tekma Berlin: Bratislava, ki se je končala z berlinsko zmago. Rezultat se je glasil 5:2 za Berlin.

Poročilo o delovanju Zveze industrijcev in obrtnikov Ljubljanske pokrajine

Ljubljana, 21. decembra.

V Zvezo so včlanjena vsa industrijska podjetja pokrajine in se delijo na devetnajst vrstnih sindikatov. Razen tistih, že obstoječih sindikatov, ki so se preobrazili iz starih odsekov Industrijske zveze, so bili na podlagi ukrepov in sklepov pokrajinske zveze delodajalcev letos ustanovljeni še sledeči sindikati: sindikat stavebnikov, sindikat grafičnih podjetij, sindikat izdajateljev in sindikat lastnikov tovarniških izdelkov. Ko se bo ustanovil tudi kinematografski sindikat, pa se lahko reče, da bo organizacija industrijske zveze v vseh strokah dokončna. Sindikati so pretresali vprašanja, ki so se tikala posameznih kategorij. Najboljši dokaz za njihovo uspešnost je veliko število sej (okrog 40), posebno važne po sebi seje, tičejo se vprašanj lesa, kož, tekstilnih izdelkov itd.

Zveza industrijcev in obrtnikov, v kolikor gre tu za koristi različnih industrijskih sindikatov, razvija mnogostransko delovanje. Zlasti je bila Zveza zelo delovna na važnem področju lesne industrije. Njej je bilo poverjeno tudi zbiranje podatkov o zalozah lesa. Razen tega se je Zveza bavila s prevoznimi vprašanji, s cenami, posebno pa z novim režimom izvoza in s preskrbo lesa za razne potrebe. Zvezi je bilo poverjeno tudi zbiranje podatkov o zalozah usnja.

Kolikor se tiče vprašanja razdelitve tekstilnih izdelkov, obutve in oblačil, je Zveza dajala navodila prizadetim tvrdkam, vrh tega pa se je bavila tudi z vpisom velikoprodajalcev oblačil v poseben seznam.

Kolikor se pa tiče preskrbovanja s surovimi, pa rešuje Zveza prošnje posameznih podjetij, jih skrbno prerešeta, nato pa pošlje višjim oblastem, zlasti kadar gre za preskrbo tekstilnih

podjetij, kemičnih tovarn in papirnic. Poskrbela je tudi za revizijo cen mlekarških izdelkov, premoga, časopisov, električnega toka in kož.

Zveza je skrbela za izterjevanje terjatev v korist sodelavcev bivšega italijansko-jugoslovanskega kliringa, za povrnitev varščin raznim podjetjem za javna dela, ki so jih bila izvedla v Jugoslaviji, kakor tudi za deblokiranje tkanin iz bombaza in volne.

Delovanje Zveze se je uveljavljalo tudi v tistih posameznih in splošnih primerih, v katerih so se različna podjetja nanjo obrnila za pomoč.

Preteklo leto je bil posebno deloven pogodben-ski odsek Zveze. Bilo je sklenjenih mnogo kolektivnih pogodb, in sicer 59 za podjetja in 1985 za delavce. Te pogodbe so sledeče: za kožarsko industrijo, za knjigoveško industrijo, za grafična podjetja, za faktorje, za rudnik »Jugoruda«, za mehanično industrijo, za tekstilno industrijo in za uradnike v industrijskih in obrtniških podjetjih (božična nagrada in najnižje meze).

V teku so pogajanja za sklenitev pogodb v družbi za kemično industrijo v Ljubljani, za kemično tovarno v Mostah in za travnjsko družbo v Ljubljani.

Posebna pomena pa so pogajanja, ki so se začela pred nekaj časi za pogodbeno ureditev položaja vseh uslužbencev v industriji in obrti. Vodenja so bila ta pogajanja s predstavniki delavcev in s komisijo industrijcev, ki jo je v ta namen pooblastil zvezni svet v svoji zadnji seji 4. decembra. Vzajemno razumevanje in smisel za sodelovanje, ki preveča našo Zvezo in pokrajinsko delavsko zvezo, bosta prebradila vse težave v korist te pomembne produktivne panoge, v korist uslužbenstva in v korist gospodarstva vse pokrajine.

Razen tega je Zveza razpravljala in odločala v raznih sporih, od katerih zadostuje, da se omenita dva pomembna razsodišna izreka, tičeča se delavcev v papirnici Veve in v pivovarni »Union«.

Cenjenim naročnikom!

Božična in novoletna voščila, ki smo jih druga leta uvrščali v božično oziroma novoletno številko našega lista, bomo letos uvrstili v več števil. Zlasti novoletna voščila v času od Božiča do sv. Treh kraljev.

Prepričani smo, da bodo cenjeni in-serenti kljub temu izkoristili božični in novoletni čas s številnimi naročili oglasov!

Vsem državnim in samoupravnim upokojujencem in vdovam v vednost

Zelezniške izkaznice se za leto 1943. podaljšujejo pri finančnem ravnateljstvu v sobi št. 3. prtljice, med 10. in 12. uro dopoldne. Vhod je s Poljanske ceste. Obenem z izkaznico je treba izročiti znamke za 80 cent, ki se dobe pri blagajnah na kolodvoru.

Oni, katerim poteče letos veljavnost izkaznice, izdane leta 1938. za petletno dobo, dobe vložek k izkaznici. Vsi ti pa naj predlagajo izkaznice v podaljšanje šele po novem letu, ker finančno ravnateljstvo teh vložkov zaenkrat še nima na razpolago. Vsak vložek velja 1 lito.

Od Združenja javnih uslužbencev Ljubljanske pokrajine v Ljubljani, Wolfova ul. 10/II.

NAZNANJAMO, DA JE UMRLA NAŠA DOLGOLETNA SODELAVKA, GOSPODIČNA

MARIJA ZALOKAR

OBDRŽALI JO BOMO V LEPIM IN TRAJNEM SPOMINU!

POGREB BO V PONEDELJEK, DNE 21. DECEMBRA 1942, OB 2 POPOLDNE Z ZAL, IZ KAPELICE SVETE MARIJE NA POKOPALIŠČE K. SV. KRIZU.

LJUBLJANA, 19. DECEMBRA 1942.

TOVARNA ŠUMI

S. S. VAN DINE:

Skrivnostni tekač

Kriminalni roman

Ko smo se pripeljali do šahovskega kluba, je Vance vstopil in se vrnil šele čez kakšne dobre četri ure z listom papirja, ki je bil na drobno popisan. Na obrazu pa se mu je bralo očitno nezadovoljstvo.

»Nič posebnega,« je pripomnil. »Bil med Pardejem in Rubinsteinom je bil srdit. Tajnik šahovskega kluba, ki mi je dal vsa pojasnila, mi je ta boj opisal kot izredno zagrizen. Točno dve uri in osemnajst minut sta igrala. Ob pol dvanajstih je vse kazalo, da ob Pardeju zmaga, a Rubinstein se je spet opomogel in Pardeja nadigral. In izid je bil: Pardee je izgubil natanko tako, kakor je bil napovedal Drucker. Silen računar je tale Drucker...« Potem je Vance pokazal tisti list papirja ter nadaljeval: »Boli zaradi ekrajne vestnosti kakor zaradi česa drugega sem prinisec s seboj tale listek, na katerem je točno napisano, kako je igra potekala. Prepisal sem s drugo z drugo. Če kdaj ne bom imel nobenega dela, se bom zabaval, s tem da bom do dna proutil to znamenito partijo...« S kar nekam pretirano skrbnostjo je dvakrat prepognil listek in ga vtaknil med druge papirje v svoji listnici.

Markham pa tokrat ni nastopil s takšno silovitostjo kakor po navadi, pač pa je samo pomilovalno pogledal Vanceja in pihnil dim v zrak.

XVI. POGAVJE

Tretji zločin.

Torek, 12. aprila, — sobota, 16. aprila. Naslednji dan ni prinisec nič novega. Položaj je ostal neizpremenjen. Poročilo izvedencev, ki so dobili nalogo, da pregledajo tisti drugi samokres, ki so ga našli pri Dillardovih, je bilo popolnoma negativno. Na samokresu niso našli nobenih sledov kakšnih prstnih odtisov. Orožar je ugotovil samo to, da samokres odgovarja kalibru krogle, s katero je bil ustreljen Sprigg, kar je samo še potrdilo naše prepričanje. Druga ni dognala ničesar.

Tudi tisti policist, ki so ga ponoči postavili na stražo med Druckerjevo in Dillardovo hišo, ni vedel povedati nič takega, zaradi česar bi se bil položaj kaj spremenil. Policist ni opazil nič nenavadnega. Vsa noč je potekla v popolnem miru. Po enajstih zvečer nihče ni niti prišel niti odšel iz teh dveh hiš. Ob tej uri so luči

45

ugasile in vse se je pogreznilo v globok molk, ki je trajal vse do jutra. Po osmi uri se je gospa Druckerjeva za trenutek pojavila na vrta, ob pol desetih pa je tisti policist videl Druckerja, da je odšel skozi glavna hišna vrata za kakšne dve uri v park brat.

Potekla sta dva dneva in nočna straža ves čas niti za trenutek ni izpuščila iz oči Dillardove hiše. Stražarji so natančno pazili tudi na vsak Pardejev korak, opazili pa tudi pri tem niso nič nenavadnega. Zdelo se je, da je vsaka vodilna nit preiskave izginila. Narednik je bil ves zaskrbljen. Markham tudi. Slednjega so poleg vsega tega vzemirjala še poročila po časopisih, ki so spričo navidezne nedelavnosti policije jasno izražali svoje nezadovoljstvo in celo grožnje.

Po ponovnem razgovoru s profesorjem Dillardom se je zadelo, da je Vance spremenil svoj način poizvedovanja in opustil zasliševanja. Ko sem ga vprašal, zakaj je svoj način postopanja spremenil, mi je odgovoril: »Brezuspešno bi bilo poskušati, da bi od profesorja, ali od Pardeja, ali pa od Druckerja zvedeli, kako je v resnici bilo. Vsak po svoje igrajo. Preden storimo količikaj drugega, si ho treba preskrbeti čisto določnih dokazov.«

Kakor stvari zdaj kažejo, je vsako nadaljnje zasliševanje obsojeno na neuspeh. Dogodki naslednjega dne pa so Vanceja le pripravili do tega, da je ječarjev iz zapora, kamor so ga bili nastopili. Tedaj se je v resnici začelo

zadnje razdobje naše preiskave, najbolj usodopolno in nesrečno razdobje, v katerem so nastopile tako strašne stvari, da se celo zdaj po tolikih letih, ko pišem te vrstice, sprašujem, če morda niso bile to le strašne sanje bolnih možgan, ne pa resnično doživetje, tako je bilo strahotno.

V petek popoldne je Markham ves obupan sklical nov sestanek v svoj urad. Udeležila sta se ga poleg vseh nam tudi Arnesson, ki je bil sam zaprosil, če sme priti, in vrhovni nadzornik Moran. Razgovor je bil dolg in zelo živahen. Začutil pa me je Arnessonov molk. Ves čas ni spregovoril niti besede in se je skrbno ogibal, da bi izrazil kakršno koli sodb, nazivje temu da se je Vance tako prizadeval, da bi spravil kaj iz njega.

Sestanek se je začel približno pol ure prej, preden je policist Swackerj stopil molče v sobo ter položil nek listek na Markhamovo mizo. Markham se je ozrl na tisti list papirja ter nagrbnil čelo. Potem pa je vzel iz predala dve barvasty tiskovini, ju podpisal ter ju izročil Swackerju s suhoparnim naročilom. Čim je policist odšel, nam je Markham pojasnil:

»Sperling je izrazil željo, da bi rad govoril z menoj. Pravi, da mi ima nekaj zelo važnega povedati. Njegovo prošnjo sem brez nadaljnega uslišal. Vsak trenutek bo tu.«

Ni še poteklo deset minut, ko je Sperling res prišel v spremstvu dveh Vanceja le pripravili do tega, da je ječarjev iz zapora, kamor so ga bili nastopili. Tedaj se je v resnici začelo

vil je Markham z ljubeznivim smehljajem, se priklonil Vanceju ter vrgel bežen pogled na Arnessona, čigar nazvočnost ga je očitno nekoliko osupnila. Markham mu je pomignil, naj sede, od Vanceja pa je medtem vzel cigareto, ki mu jo je ponudil.

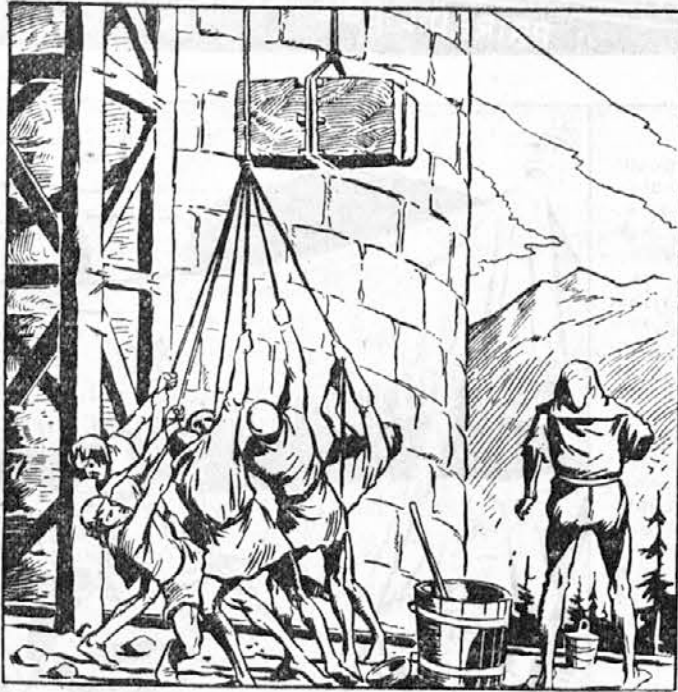
»Hotel sem govoriti z Vami, gospod Markham,« je začel, kakor da bi pretehtaval vsako besedo, »o nečem, kar bi Vam bilo lahko v pomoč...« Ko ste me zasliševali v zvezi z zločinom nad Robinom, ste mi med drugim, če se še spomnite, stavili tudi neko vprašanje, na katero tedaj nisem znal odgovoriti, zdaj pa, ko sem vsvo stvar znova premislil, Vam že lahko dam odgovor nanj, odgovor, ki Vas bo gotovo zanimal. Vprašali ste me tedaj, skozi katera vrata je bil odšel Drucker, ko se je poslovil od naše družbe. Tedaj Vam na to vprašanje, kakor sem dejal, nisem znal točno odgovoriti. Potem pa, ko sem si nekoliko bolj natančno poklical v spomin tisto nesrečno jutro, sem si ustvaril predstavo, ki prej niso imele v mojih možganih nobenih določenih potez...«

Sklonil je glavo, se za trenutek zagledal v preprogo ter nadaljeval:

»Eden teh mojih vtisov zadeva vprav gosпода Druckerja. Zdaj se čisto natančno spominjam, da sem nekaj trenutkov prej, preden sem odšel domov, da se potem podam na kolodvor, pogledal skozi okno dvorane za seštanke ter opazil na neki klopi v parku Druckerja, ki je odšel tik pred menoj...«

ČAROVNIČINA

TOMAŽIČ BERANEK

3.

Graščakov sinček - edineček pa je bil zdrav kot planinska postrv v bistrem potoku; bil je rdeč kot kri in bel kot mleko, da ga je bilo veselje gledati.

Graščak je tedaj velel zgraditi visok grajski stolp brez oken in lin. In res, prišli so tlačani, ki so dvigali ogromno klesano kamenje, zidarji pa so ga zlagali in zalivali z živim apnom, pomešanim z volovsko krvjo, da bo zid novega stolpa tako močan in trden, da ga ne bo mogel niti sam čarovnik iz devete dežele prebiti.

4.

Ko je bil noy grajski stolp dozidan in zgrajen, se je bližalo štirinajsto leto - sinčkovega življenja h koncu. In tedaj odpelje graščak svojega edince v novi stolp; za njegovo varstvo določi kar četo vitezov v oklepih in vojščakov v železju; z velikimi ščiti, ostrimi meči in dolgimi sulicami ga bodo stražili in branili pred daljnim čarovnikom, če bo treba. Poveljeval jim je pa kar graščak sam.

Svetnik g. Mrkun T. pripravlja novo knjigo o združništvu

Združna misel je bila med Slovenci že od nekdaj globoko usidrana. Združila je delovne sile, osvojila ljudstvo in dala tako temelj narodnemu gospodarstvu, ki je napredovalo in ustvarilo mnogo dobrega za vse stanovce. Govorimo seveda le o združništvu, ki ga je ustvarila potreba in vodilo poštenje, saj ni krivična tudi trditve, da so pri nas mnogi združni misel in ljudsko navdušenje zanj izrabljali v svoje osebne koristi.

Ni fraza, če potrdimo stari rek, da živimo na prelomnici časa. Staro se ruši in treba bo graditi nove stavbe, treba bo nove prenosne na združni zamisli. Liberalizem in komunizem vodita v suženjstvo, rešitev pa je le v krščanskem solidarizmu. Potrebna bo organizacija po stanovih, gospodarska organizacija pa je združništvo.

Mnogo je časopisje pisalo o združništvu in gospodarska glasila niso zamudila niti najmanjšo priložnost, da ne bi razširjevala združne misli, ki je zajela že toliko gospodarskih krogov, da je imel prvenstveno poslanstvo med narodom in da ga ima dejansko tudi še danes.

V času svojega razvoja se je združništvo spopolnilo in šele po prilagoditvi novih pridobitev je začelo dajati prave koristi splošnosti. O takem združništvu pripravljajo znani združni in osebni prijatelji pokojnega dr. Ev. Kreka, začetnika vsakega našega združništva, svetnik g. Mrkun Anton P. iz Vidma pri Dobrem polju novo knjigo, kar bo naše združničke prav gotovo zanimalo.

Knjiga naj bi nosila naslov »Združna država«. Po uvodu in zgodovini združništva bo obsegala razprave o gospodarskem liberalizmu, o organizaciji stanov, načelne članke o združništvu, o zgodovini modernega združništva, o združniških pionirjih, o združništvu in kapitalizmu, o svobodi, konkurenci in ceni ter o principih samopomoči in vzajemnosti.

Združničke, pa tudi druge gospodarstvenike bi morda že sedaj zanimalo, kako bo pisatelj obravnaval združništvo oziroma reorganizacijo združništva na novi, boljši podlagi. Predvideva 7 vrst zadrug: splošne, kmetijske, obrtne, de-

lavske, trgovske, industrijske in razne zadruge. Te deli na razne stopnje posameznih zadrug tako, da bi naj bilo vse narodno gospodarstvo združeno v eni sami skupni zadrugi. Med splošne zadruge spada tako n. pr. zdravstvena zadruga. Zdravstveno združništvo ima

Nedelja v predbožičnem razpoloženju

Letošnja nedelja, pred božičnimi prazniki, zlato smo jo nekdaj imenovali, je šla mimo nas kakor druge navadne jesenske nedelje. Včasih se je bobotila s snežno odejo in drugimi dobrotami, letos pa se je brzkone poslovila kot zadnja letošnja nedelja z dežjem, kajti vremenski preroki je napovedujejo sneg. Zadnji dnevi pred božičem so res kot začetek veličastnega korala, ki bolj in bolj narašča. Spočetka je božič v ozračju, ko zadiši po snegu in se prve snežinke vrtinčijo nad zemljo, nato se preseli v izložbe, nato v hrepeneče, koprneče otroške oči in globoko v duše odraslih. Saj je človeku pred božičnimi prazniki res drugače ko navadne dni.

Včerajšnja zlata nedelja je bila že v znamenju božičnih praznikov. Skoraj vse trgovske izložbe so že urejene za Božička, tako da te kar vabijo k sebi, da si jih ogledaš. Aranžerji so se potrudili, da našitjo radovedne in željne oči, saj se mnogi tudi tako zadovolje, ali pa se morajo zadovoljiti. Božiček bo obiskal trgovine šele danes, ker se je za dan zakasnil.

Mnogi so že včeraj pripravljali mah za jaslice, drugi so se spet podvzivali za smrečico, ali pa saj kako vejico, da bodo pripravili za sveti večer vsaj svojim malo veselja. Drugi so spet pohiteli na prigrizek in so v družbi obu-

Delodajalce in podjetja, ki zaposlujejo delavce pri težkem delu in so jih po predpisih naznačili, vabi mestni preskrbovalni urad, naj čimprej pridejo po dodatne živilske nakaznice v veliko dvorano Mešnega doma.

namen, da izvede zdravstveno zaščito ljudi. Posebno obširno razpravlja pisatelj o populacijskih zadrugah, kar bo posebno zanimalo one, ki se zanimajo za izvedbo socialnih vpraanj. Populacijske zadruge naj bi imele namen, da se redno naseljeni kraji obljudijo z zdravimi ljudmi in da bi imeli ljudje dovolj kruha za življenje. Nič manj zanimiva je razprava o dobrotelnih in vzgojnih zadrugah.

Že po teh kratkih načrtih lahko vidimo, da bodo združnički dobili kmalu v roke zanimivo knjigo, katere se že sedaj vesele.

jali spomine, kako so včasih nabirali mah za jaslice. Pa tudi gledališči in kinematografi ter kavarne so bile polne obiskovalcev. Dobro so bile obiskane tudi umetniške razstave. V frančiškanski dvorani je bilo skioptično predavanje o Fatimi, katerega se je udeležilo izredno mnogo ljudi. Udeleženci so odhajali iz dvorane prežeti globokih misli preroške svetnice, katere besede so nam prav pred prazničnim miru in tolažbe vsem drage in svete.

Ljubljana

Koledar

Ponedeljek, 21. decembra: Tomaž, apostol; Severin, škof; Temistokles, mučenec; Fest, mučenec; Glicerij, mučenec.

Obvestila

Lekarne. Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Den-Klanjšček, Gosposvetska cesta 4; mr. Bohinc ded., Cesta 29. oktobra 31.

Javni produkciji šole Glasbene Matice bosta v torek in sredo. Prva produkcija bo v torek, dne 22. t. m. ob pol 6. uri v mali filharmonični dvorani. Na njej bodo nastopili gojenci oddelka za klavir, violino in čelo. Druga produkcija bo v sredo ob tri četrti na 6. uri v veliki filharmonični dvorani. Na tej produkciji pa bodo nastopili gojenci klavirskega oddelka, en gojenec solopetja, solski orkester pod vodstvom prof. Karla Jeraja, ter mladinski zbor in solski orkester skupaj, pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča. Podrobni epored za obe produkciji se dobi v knjigarni Glasbene Matice. Stane 3 lire in velja kot vstopnica za malo, odnosno veliko filharmonično dvorano.

Igrate, darila »Cieban« za božič Vas vabi ENGELMAN, Tavčarjeva ulica 3.

Na IV. simfoničnem koncertu se bo izvajala med drugim tudi Beethovnova Sedma simfonija. Sedma simfonija v A-duru spada med najlepša dela nesmrtnega glasbenega velikana in je bila komponirana leta 1812, prvič pa je bila javno izvajana 8. decembra 1819. leta. V ponedeljek bo to delo dirigiral violonist g. Karlo Rupel, izvajal pa naš izvrstni simfonični orkester, ki ga sestavljajo člani opernega in radijskega orkestra. Poleg Beethovna bomo slišali še dela, ki so jih napisali Corelli, Ostere in Bach. Pri Bachu bo sodelovala kot solistka violinistka Francka Ornik-Rojčeva. Koncert bo danes, v ponedeljek, dne 21. t. m. ob 18 v veliki uniojski dvorani. Opozorjamo na točen začetek. Vstopnice so v prodaji v knjigarni Glasbene Matice.

Izšli sta dve novi knjigi

»Slovenčeve knjižnice« in sicer:

Zane Grey:

Jezdeci škrlatne kadulje

Pustolovski roman iz življenja mormoncev. Lepi so opisi ameriških prerij kadulje in divjega življenja cowbojev.

Joža Vovk:

Naš Buček

Lepa knjiga, ki opisuje življenje vaškega poredneža. Za mlade in stare.

Knjige dobite po vseh knjigarnah in trafikah!

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Ponedeljek, 21. decembra: Zaprtlo.
Torek, 22. decembra ob 16.30: »Oče«. Red Torek.
Sreda, 23. decembra ob 16.30: »Primer dr. Hirnat. Red Sreda.

OPERA:

Ponedeljek, 21. decembra: Zaprtlo.
Torek, 22. decembra ob 16: »La Boheme«. Red Premierski.

Umrla nam je naša ljubljena hčerka, sestra, teta in svakinja, gospodična

Zalokar Marija

trgovska sotrudnica

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, dne 21. decembra 1942, ob 2 popoldne z Zal, iz kapelice sv. Marije na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, 19. decembra 1942.

Zalujejo: starši, sestre, brat in ostalo sorodstvo

A D'ENNERY:

DVE SIROTI

41

Vedel je, da bo Roger takoj izpuščen, čim bo prestal kazen za vse svoje neumnosti in sroke, ki jih je imel na vesti, ali pa tedaj, ako se bo podvrget kraljevi volji. Vedel je tudi, da so v trdnjavi z vitežom dobro ravnali, kajti bil je priporočen guvernerju.

Vse te novice pa niso storile drugega, kakor da so še bolj utrdile Picardov naklep, da bo osvobodil svojega gospodarja. Vzel je na znanje načelnikovo od-poved, nato se pa vrnil na dom in dolgo premišljeval o dogodkih.

Predvsem mora videti Henriko v Salpetrieru, kajti pri grofu je bil izvedel, da bodo mladenko poslali v Luizijano s prvo skupino pocesnic, ki bodo od-potovale v nekaj dneh.

Tedaj je sklenil, da se bo ves posvetil temu obisku, da bo potem lahko rešil viteza. Vitez je bil naredil trden sklep, da hoče na vsak način iztrgati svoje dekle iz zaporov.

In tako se mu je posrečilo priti v Salpetriere, ker se je izdajal za načelnikovega pooblaščenca.

»Kako?« je vprašala sestra Genovefa, »In na ukaz vašega gospoda se nahaja ta deklica v teh zaporih!«

»Ah, sestra!« je odgovoril s cmeravim glasom Picard, »visok položaj za-

hteva mnogokrat krute odloke. Nek mladenič se je zaljubil v neko dražestno deklico... toda rešiti je bilo treba čast odlične hiše. Čeprav je dekle brez madeža, vendar se bo moralo umakniti s poti.«

Prednica je povesila oči. Sedaj je vedela, zakaj so Henriko poslali v zapor. Tudi Henrika je slišala, kar je povedal strežaj in zardelega obraza je odgovorila:

»Toda vi veste, da sem zavrnila roko viteza de Vaudreya?«

Picard je umolknil, sestra pa je razprla roki proti preganjani ubogi deklici. Strežaj je imel namen, da bo govoril z dekletom med štirimi očmi in je zato prošil sestro, naj mu dovoli, da bo sporočil Henriki zadnje sklepe načelnika policije.

Sestra Genovefa mu je ugodila in jo pustila sama, poljubila se enkrat deklico in odšla v spremstvu Marijane. Zdravnik je že odšel in tudi ostale jetnice so se bile že odstranile.

IV.

Picard in Henrika sta odšla v govorilnico, da bi bila čim bolj nemotena med svojim pogovorom.

Ko sta bila sama, je bil strežaj v za-

dregi, kajti moral bi ji sporočiti, da je bil Roger aretiran, pa ni vedel, kako naj bi začel.

Po uvodu, v katerem ji je razložil, kako je dobil denar od načelnika policije in ga vsega potrošil za svojega gospodarja, viteza de Vaudreya, je sklenil, da se bo zavezel lotiti brez ovinkov.

»Gospodična, pred vsem morate vedeti, da so prav tedaj, ko so vas odpeljali, tudi mojega dragega gospodarja zagrabil in ga... odpeljali v Bastillo.«

»V Bastillo?«

Henrika je prebledela in se je morala nasloniti na zid, da se ni sesedla.

»Roger v Bastillo! In to mora trpeti zaradi vas, ker se ni hotel podvreči kraljevi volji in poročiti tisto, katero mu je bil vladar izbral za ženo.«

Picard je nadaljeval:

»Preden me je zapustil, mi je gospodar naročil, naj stopim do vas in vam povem, da bo rajši stokrat umrl, kakor pa da bi se zaljubil v kakšno drugo ženo.«

»Toda...!«

»Gospodična,« je nadaljeval s slovesnim glasom Picard, »vi ste popolnoma zmedli moje pojme o družbi in o vedenju do plemičev... in zato sem vam dolžan globoko hvaležnost. Sedaj sem se odločil, da vas bom rešil.«

»Da me boste rešili?«

»Resnično. Načelnik mi je povedal vse, kar mišl o tej stvari in tako sem izvedel tudi za njegove sklepe glede vas in za dan, ko boste morali v Luizijano...«

»V Luizijano?« Picard je mislil, da se je bila deklica že seznanila s svojo

usodo in da mu v tem pogledu ni treba biti posebno obziren, toda onemel je ob presunjenju in trepetu dekleta, ko je zaslišalo to ime.

Sedaj naj jo pošljejo v tako daljno deželo, daleč proč od vseh, daleč proč tudi od nje, od Luize!

»Gospodična, pustite me, da končam. Ko bom izvedel za dan vašega odhoda, bom rešil viteza. Vzel bova denar, podkupila bova policijske stražnike in vam sledila celo do ladje, če bo potrebno, in osvobodila vas bova!«

Picardu se je srce kar smejalo ob misli na junaštva, ki jih bo še storil. Začel je razlagati Henriki, kako si je zamislil osvoboditev viteza, ko ga je ropot prisilil, da se je obrnil.

Na vratih so stali sestra Genovefa, zdravnik, Marest in nekaj stražnikov. Marest je pogledal Picarda, ves presenečen, da ga vidi na takem kraju.

Predstavil se je bil sestrini prednici z nalogom policijskega načelnika in v tistem okazu je bil rečen, da je treba takoj poslati na pot nekaj jetnic, ki bodo odpeljane v tuje kraje.

Komaj je sestra prebrala seznam, že je kriknila in njen pogled je obvisel na Henriki, ki je stala zraven Picarda. Dekle je spoznalo, da sta krik in pogled dobre sestre veljala njej in je takoj razumelo! Ti možje so prišli ponjo!

Picard se je približal sestrini Genovefi, ki od presenečenja ni mogla govoriti, pač pa mu je pokazala ime Henrike na čelu seznama tistih, ki bodo prepeljane na Luizijano.

Picard je prebledel, ustne pa so mu zatrepetale.

Načelnik je sumil vanj in mu pripravil to presenečenje. Ah, toda gospod de Linieres še ne ve, kdo in kaj je Picard! Niti pojma nima, kaj vse zmore njegova prebrisana glava!

Zvesti vitezi služabnik je planil proti vratom, butalj vstran čuvalje, da so ga začuden pogledali, in odšel na cesto.

Henrika se je spustila na lešeno klop na pol nezavestno. Marijana je bila ob njej.

V.

Kam je drvel Picard?

Cim je izvedel, da bodo Henriko prepeljali iz Salpetrieru na Luizijano, je sklenil, da bo skoval načrt za rešitev viteza.

Potrebno bi bilo, da bi prišel vitez vsaj v petih dneh na svobodo, da bi se mogel pobrigati za osvoboditev svoje lepote. Pet dni, kajti v tem času bi prišel sprevid jetnic do vkrcevne priistanišča. Precej težavno bi jo bilo rešiti, ko bi bila ladja že na odprtem morju.

Zatorej je zvesti Picard z vso naglico korakal proti Bastilli. Večkrat je bil skupaj z načelnikom policije in tedaj, kadar se je ta pogovarjal z jetniškim guvernerjem, se je on sam sprehal z jetničarji po temnih in tajnih hodnikih. Takrat se mu še sanjalo ni, da mu utegne to znanje kdaj še koristiti.

Sreča mu je bila naklonjena, kajti čim je prišel pred stražnico, je zagledal jetničarja, po imenu Rumignac, ki je prihajal ven.

»Dobro jutro, dragi moj,« ga je nagovoril strežaj.

ROMAN V SLIKAH

Za ljudsko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič — Izdajatelj: Inž. Sodja — Urednik: Mirko Javornik — Rokopisov ne vračamo — Slovenski dom: Izbaja ob delavnikih ob 12 — Me-
sečna naročnina 11 lir, za inozemstvo 15 lir — Uredništvo: Kopitarjeva ulica 6/III — Uprava: Kopitarjeva ulica 6, Ljubljana — Telefon štov. št. 40-01 do 40-05 — Podružnica: Novo mesto